

SUOMEN LUONNONSUOJELULIITON POHJOIS-POHJANMAAN PIIRI ry

Toimintasuunnitelma 2018

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piiri on kansalaisjärjestö, joka yhdessä paikallisyhdistystensä kanssa toimii muutosvoimana luonnon suojelun ja monimuotoisuuden sekä kestävä elämäntavan ja ympäristön terveyden edistämiseksi.

Vuosi 2018 on luonnonsuojelupiirin 43. toimintavuosi. Perustava kokous pidettiin Oulussa 1.2.1976. Piiri jatkaa Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojeluyhdistyksen 2.12.1969 aloittamaa alueellista luonnonsuojelutoimintaa 48. vuotta.

Luonnonsuojelupiirin nimikkolajeja ovat maakotka ja muuttohaukka sekä ruijanesikko, etelänsuosirri ja jokihelmisimpukka eli raakku. Maakotka ja muuttohaukka ovat aapasuoluonnon asukkeja ja symboloivat soiden ja suoerämaiden suojelutoimintaa. Ruijanesikko ja etelänsuosirri edustavat Perämeren maankohoamisrannikon tyyppilajeja, jotka vaativat menestyäkseen elinympäristönsä hoitoa laidunnuksen loputtua. Puhtaiden virtavesien pitkäikäinen raakku on uhanalainen ja erityistä suojelua vaativa laji, joka ilmentää luonnonsuojelupiirin vesiluonnon ja vesiensuojelun tavoitteita.

Yleistä

Toiminnan painopisteitä ovat metsien-, vesien- ja soidensuojelu sekä uusiutuvat energiamuodot. Läpileikkaavina teemoina ovat monimuotoisuuden ja ilmaston suojelu.

Vuonna 2018 järjestön yhteinen teema on metsät. Metsien suojelun tärkeyttä ja metsätalouden muutostarpeita korostetaan ja edistetään kampanjoimalla niin valtakunnallisesti kuin piiri- ja paikallisyhdistystasolla. Puuvarantoa halutaan hyödyntää yhä intensiivisemmin biotalouden raaka-aineena. Hakkuumääriä kasvatetaan ja kiertoaikaa lyhennetään. Vaarana on puun ohjautuminen pääosin lyhytikäisiin käyttökohteisiin ja myönteisten ilmastovaikutusten menettäminen. Oma kantaa terävöitetään lisähakkuiden ylimitoituksen perustelemiseksi ymmärrettävästi. Metsäkampanjan tavoitteena on siirtää avohakkuut historiaan lakialoitteella, jota varten järjestetään nimienkeruu. Pohjois-Pohjanmaalla vaikutetaan eritoten suometsätalouden toimintatapoihin.

Virtavesien suojelutyö ja vaikuttaminen kalatalousvelvoitteen uudistamiseksi istutuksista vaellusesteiden poistoon jatkuu. Vesistöjen tilan parantamiseksi vaaditaan myös säännöstelyn haittojen sekä kunnostusojitusten ja turpeenkaivuun vesistövaikutusten vähentämistä. Raakkuvesien suojelun edistämiseksi korostetaan maakunnan erityisvastuuta. Soidensuojelua edistetään puuttamalla soita muuttavaan maankäyttöön.

Muita edunvalvontatyön keskeisiä aiheita ovat Hailuodon ja mantereen välinen liikenneyhteys (pengertiehanke), Oulun pohjavesihanke ja lukuisat tuulivoima-, kaivos- ja kaavoitushankkeet. Suomen tuulivoimakapasiteetista lähes puolet sijoittuu Pohjois-Pohjanmaalle. Tuulivoiman hyödyntämisen reunaehdoista ja sijoittumissuosituksista kootaan oma verkkosivu, jolla selvennetään piirin näkemyksiä ja neuvotaan tulivoimahankkeisiin osallistumisessa ja vaikuttamisessa. Pyhäjoen ydinvoimahankkeen vaiheita seurataan ja osallistutaan sitä vastustavaan toimintaan.

Luontoretikikohteina ovat suometsämosaiikit, avosoiden, korprien ja kangasmaiden kirjavoimat maastot. Suoretkeilyä jatketaan muuttavan maankäytön uhkaamalla soilla. Hailuodossa tutustutaan pengertiehankeen uhkaamaan maankohoamisrannikon rantaniittyihin kasvi- ja lintulajeineen. Pohjoisten piirien tapaaminen järjestetään vuoden metsäteeman ympärille.

Luonnon- ja ympäristönsuojelu

Suoluonto

Päämäärä: - *Suoluonto on kattavasti monimuotoinen ja arvostettu.*

Tavoite: - Luonnontilaisten soiden pinta-ala kasvaa.

Tehtävät:

- Vastustetaan luonnontilaisille (ojittamattomille) tai suoekologista luonnettaan säilyttäneille soille kohdistuvia turpeenostohankkeita (luonnontilaisuusasteikon 2-luokan suot) ja vaaditaan kaikissa sopivissa yhteyksissä varaamaan valuma-alueella jäljellä oleva ojittamaton suoluonto ekosysteemipalvelujen tuottajaksi.
- Kerätään maastotietoa ja kuvamateriaalia soista vaikuttamistyötä varten (turpeenottohakemukset, YVA-hankkeet, vaihemaakuntakaavan suot)
- Osallistutaan liiton suokampanjoihin (SuoMaa-hanke).
- Järjestetään suo- ja suometsämosaiikkiretkiä (esimerkiksi Pyhäjärven Leväsuu).
- Järjestetään seurantaretkiä (ennallistetut Kuovisuo, Pekkasuo ja Hirvisuo ja kunnostetut Pölkkykorpi ja Pitkäsneva).
- Neuvotaan turpeenottohankkeita koskevien mielipiteiden, muistutusten ja valitusten teossa.
- Toimitaan yhdessä luonnonsuojeluliiton kanssa kaikissa soiden tilaa ja käyttöä koskevissa asioissa.

Vesi- ja kosteikkoluonto

Päämäärä: - *Vesistöt ja kosteikot ovat hyvässä ekologisessa tilassa.*

Tavoite: - Hankkeiden vesiensuojelun tulee mahdollistaa vesien hyvän tilan saavuttaminen pysyvästi.

Tehtävät:

- Toimitaan vesistöihin ja kosteikoihin kohdistuvien hydrologismorfologisten uhkien torjumiseksi.
- Seurataan Oulujoen-Iijoen vesienhoito- ja toimenpidesuunnitelman toteutumista ja vaikutetaan hankekohtaisesti vesistöjen hyvän tilan saavuttamiseksi.
- Osallistutaan merien ja vesienhoidon sekä kalatalouden yhteistyöryhmiin.
- Esitetään ja tuetaan voimayhtiöiden kalatalousvelvoitteiden muutosvaateita istutuksista vaellusesteiden poistoon.
- Toimitaan Perämeren tilan ja vesiluonnon suojelemiseksi.
- Kannetaan huolta Oulujoesta raakavesilähteenä.
- Tuetaan tavoitteita pitää pintavesi pääraakavesilähteenä ja vastustetaan Viinivaaran pohjavesihanketta seuraamalla ja osallistumalla Oulun Veden vesijärjestelmiä koskeviin suunnitelmiin ja hankkeisiin.
- Viinivaaran pohjavesiesiintymän luontoarvoista kerätään tietoa ja kuvamateriaalia
- Tuetaan raakun suojelun tehostamista.
- Valistetaan kaikissa sopivissa yhteyksissä parantamaan vesistöjen ja valuma-alueiden tilaa luonnonmukaisin keinoin ja ojitusalueita ennallistamalla.
- Kampanjoidaan turpeenkaivuun todellisten päästöjen mittauksen puolesta.
- Tuetaan pienvesien suojelu- ja kunnostusstrategian toteuttamista.
- Tuetaan Kitkajoen vesistöalueen liittämistä maailmanperintökohdeluetteloon.
- Tuetaan Koutajoen Kuusingin voimalaitoksen purkamista.
- Seurataan sinisen biotalouden toteuttamista ja otetaan kantaa hankkeisiin.

Metsäluonto

- Päämäärä:** - *Metsäluonto on monimuotoinen.*
Tavoite: - Metsien monimuotoisuus lisääntyy.

- Tehtävät:**
- Vaaditaan metsiensuojelun lisäämistä vastapainona puun käytön lisäämiselle.
 - Hankitaan maastotietoa metsienkäsittelyn jäljistä: kunnostusojitukset, hakkuut, toimiminen erityiskohteissa, kuten puronvarsissa ja muissa metsälain 10 §:n kohteissa.
 - Osallistutaan Metso-ohjelman toteutumisen seurantaan.
 - Vaikutetaan Metsähallituksen Pohjanmaan luonnonvarasuunnitelmaan vuosille 2018-2023.
 - Tuetaan Oulun Sanginjoen ulkometsän suojelutavoitteita.
 - Osallistutaan SLL:n metsä-kampanjaan.

Luonnonvarat ja kohtuutus

- Päämäärä:** - *Maakunnan hiilivarastot eivät pienene.*
Tavoite: - Maakunnan energiankulutus laskee, käyttö tehostuu ja tuotanto perustuu uusiutuviin energiaraaka-aineisiin.

- Tehtävät:**
- Pohjois-Pohjanmaa on tuulivoiman keskittymäaluetta. Tuulivoimahankkeiden arviointiin osallistutaan aktiiviseksi ja tuodaan esille omia painotuksia sopivista ja sopimattomista voimaloiden ja tuulivoimapuistojen sijaintipaikoista. Alueen tuulivoiman tuotannon kokonaisuus ja yhteisvaikutukset ovat teemana myös maakuntakaavoituksessa (3. vaihemakaava).
 - Vastustetaan uraanivoimaa (Fennovoiman ydinvoimalahanke ja kaivoshankkeet).
 - Tuetaan paikallisyhdistysten uraaninetsintää ja kaivamista vastustavaa toimintaa.
 - Vastustetaan malminetsintää ja kaivoshankkeita suojelualueilla.
 - Vaikutetaan maakunnan ilmastostrategian toteuttamiseen ja vaikutetaan sen seurannan kehittämiseen.
 - Kannatetaan ja edistetään sopivissa tilaisuuksissa ekologisesti kestävien uusiutuvien energialähteiden käytön kehittämistä ja turpeen osuuden vähentämistä.
 - Vastustetaan hiilinielujen ja -varastojen pienenemistä (muun muassa ylimitoitettut hakkuut ja turvemaiden maankäyttö).

Luonnonhoito

Piiri hoitaa talkootyönä perinnebiotooppeja ja luonnonsuojelulain luontotyypppejä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ja Metsähallituksen Pohjanmaan Luontopalveluiden kanssa solmittavien sopimusten puitteissa. Paikallisyhdistysten kanssa hoidetaan Pyhäjoen Yppäriin Rajaniemen merenrantaniittyä, Pyhäjoen Laitapauhan luonnontilaista hiekkarantaa ja rantadyynejä, Kiimingin Haaraojanniittyä ja Räkäsuo Natura-alueella sijaitsevaa Sarviselänkankaan niittyä.

Edunvalvonta

Piiri ottaa kantaa ajankohtaisiin suunnitelmien ja hankkeiden ympäristövaikutusten arviointeihin ja luonnonsuojelunäkökulmasta kiinnostaviin ja tärkeisiin lupaprosesseihin. Piiri vaikuttaa ennakoivasti myös osallistumalla työryhmiin tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan. Pysyvien jäsenyyksien lisäksi osallistutaan piirin toiminnan kannalta olennaisiin lyhytaikaisiin työryhmiin. Luonnonsuojelupiirin työntekijä ja toimihenkilöt neuvovat myös sekä paikallisyhdistyksiensä jäseniä että muita kansalaisvaikuttamisesta kiinnostuneita.

Järjestötoiminta

Piiri huolehtii paikallisyhdistysverkostaan tukemalla ja avustamalla paikallisyhdistyksien toimintaa monipuolisesti. Piiri jakaa yhdistyksille myös toiminta-avustuksia, joita voi hakea ympäri vuoden.

Jäsenhuolto

Jäsenhankinnan vuotuisena tavoitteena on kasvattaa piirin jäsenmäärää.

Yhdessä paikallisyhdistysten kanssa tehdään järjestöä ja sen jäsenyysmuotoja tunnetuksi ja käytetään hyväksi tilaisuuksia ja tiloja järjestön materiaalin esillä pitämiseksi ja jäsenyyskynnyksen alentamiseksi.

Pohjoisten piirien tapaaminen

Pohjois-Pohjanmaa on tapaamisen järjestelyvuorossa (sulan maan aikana ja Oulujärven retkeilyalueella).

Viestintä

Kotisivut, facebook-sivu ja tiedotteet välittävät ajantasaisen tiedon piirin toiminnasta ja kannoista eri aiheisiin.

Varainhankinta

Piiri rahoittaa toimintansa pääosin jäsenmaksutuloilla ja talkootyöllä sekä projektiavustuksilla.